

som rigtignok ingenlunde vedkommer Gjennemførelsen af selve dette Foretagende; det er nemlig de uventet stegne Priser, som indtraadte i de Aar, tilligemed de andre Uheld, som indtraadte lige efter at Loven var vedtagen. De Herrer ville saaledes erindre, at den franske Krig da udbrød, og den standsede i høj Grad Haabet om en større Indsamling fra privat Side, ligesom ogsaa Foretagendet i det Hele standsede i længere Tid ved andre uforudsete Omstændigheder. Dette skal jeg villig tage med; men derimod skal det siges, at dette Efterspil til Theatrets Historie og Theatrets Bygning har selve Loven villet undgaa, idet der nemlig deri var indsat en Bestemmelse om, at der i Løbet af disse 5 Aar skulde aarlig gives en Meddelelse, ikke blot om Theatrets Drift, men ogsaa om den finansielle Tilstand, og om Bygningsarbejdernes Fremskridt. Det var en udtryffeligt Forudsætning, som Enhver, der vilde tage Loven i den Mening, hvori den var given, maatte kende, at det ikke blot har været en skriftlig Meddelelse til Finantsudvalget, men at det skulde være en offentlig Beretning, for at Publikum, som omfattede denne Sag med stor Deltagelse, kunde følge dette Arbejde Skridt for Skridt og støtte den Indsamling, som vi ogsaa havde gjort Regning paa til Støtte for dette Foretagendes bedst mulige Udførelse. Noget Saadant er ikke sket; men var det sket med den Tilfredshed og Alenhed, hoorned man gif frem overfor Ministeren, dengang Loven blev udarbejdet, vilde dette Efterspil til Theatrets Historie aldeles ikke være kommet frem. De Opdagelser, man nu gjør i det sidste Dieblit, vilde ved en aaben og ligefrem Handlemaade i Overensstemmelse med Loven have foreligget allerede for et Aar siden; de vilde have foreligget offentlig for Alle og Enhver, saaledes at man kunde se, hvad der havde fremskaldt Overskrivelsene, og man vilde da ikke have staaet overfor dem paa den uhyggelige Maade, som nu er Tilfældet. Dernæst skal jeg give dem Ret, som siger, at det Theater, der nu staa, ikke er det, som Theaterloven havde forudsat. Et af de Formaal, som jeg for mit Vedkommende havde set i Møde med saamegen Interesse, var netop det, at vi vare komne bort fra en Theaterbygning, som vilde koste umaadeligt meget til den daglige Drift. Jeg ønskede nemlig, at man indrettede sig saaledes, at det Hele kunde rummes i een Bygning, i Stedet for, at man tidligere havde stræbt efter at faae to Bygninger, og i den Henseende vil det engang komme for, hvorledes der vel kun forelaa en eneste, men ganske vist udmærket Tegning til at faae Theatret opført paa den Maade. Jeg klager ikke over, at den nuværende Theater er blevet som det er, men hvad jeg klager over, er, at Administrationen, da Udvalget blandt forskjellige Tegninger havde indstillet den, som blev antagen, ikke havde bedre

Die for at se, hvorledes den Udsmykning ved den Bygning, man havde tilsiget, og hvorved man ligesom havde villet bedaae Publikum, med den største Nødvendighed, allerede før der var Tale om de stigende Priser, maatte føre til de Overskrivelsler, hvortil vi nu ere komne. Det er virkelig ene og alene Administrationens Skyld, at de Vedkommende ikke ere holdte indenfor de rette Grændser. — Der er endnu et Punkt i Loven, hvorpaa jeg skal henlede Opmærksomheden, da det er af Bigtighed, og da det sikkert ogsaa senere vil komme for i Statsrevisionen. Det er nemlig det, at den ene Paragraf i Loven omtaler ikke et Theater med de bare Mure, men et Theater med den Udsmykning, man i Almindelighed kræver ved ethvert Theater. Dernæst kommer der en anden Paragraf, som siger, at der, naar der fra Privatets Side kan indvindes et vist Tilskud — vi gjorde Regning paa 100,000 Rb., hvad der ogsaa omtrent indkom — kunde være Tale om kunstnerisk Udsmykning. Jeg maa imidlertid gjøre de ærede Herrer opmærksom paa, at Ministeriet har udtydet Loven saaledes, at der saa at sige ikke er nogen som helst Udsmykning ved Theatret, uden at der dertil er brugt af det, som skulde være brugt til den kunstneriske Udsmykning. Man har udredet Penge til Løfter, til Fortæpper og til alt Sligt, der skulde høre med til selve Theatret, som dette laa for med de 500,000 Rb. og derover, af de 100,000 Rb. til Udsmykningen. Naar man vil overholde en Lov, maa ogsaa dette i sin Tid komme for Punkt for Punkt, og det er derfor jeg engang tillod mig at sige, at denne Theaterlov er et Gømpel paa, at ikke en eneste Bestemmelse i Loven er overholdt af Administrationen. Det er det Standpunkt, hvorpaa jeg staa. Jeg vil tilføje, at, hvis vi ikke, da dette skete, havde haft et Dieblit i vort politiske Liv, da der kunde forhandles med Ministeriet uden Hensyn til de smaalige politiske Divergenser, som have ledsaget vort politiske Liv i en Række af Aar, havde vi ikke haft et saadant Havblit før Stormen, vilde det have været umuligt at sætte en saadan Lov igjennem. Den blev sat igjennem, da der sad en Mand som Kirke- og Undervisningsminister, der havde Freidighed og Alenhed nok til at sige i denne Sal: Mine Herrer! bliu et Flertal i denne Sal, saa vil der nok blive taget Hensyn til dem! det var den Slags Ministre, man havde dengang, og da kunde en Mand som jeg forhandle med Ministeriets Embedsmænd paa Tro og Love. Havde den nuværende Minister eller den Minister, der har gjennført Loven, været Minister dengang, skulde jeg vel have vogtet mig for nogensinde at sætte min Fod der.

Sag: Jeg skal bestræbe mig for ikke at komme tilbage til de Udtalelser, der allerede ere faldne fra forskjellige Sider her i Salen, men kun, saavidt jeg formaar, præcisere det Udbytte,